

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[21/09/2024 - 01:42 - anhlibrary]

Chúng ta đã học về cái gọi là phiền não hay là tâm bất thiện, thì chúng ta biết rồi. Thì tôi nói gọn lại một tí cho bà con có khái niệm nha. Thì vũ trụ và chúng sanh nói chung nó được cấu tạo bởi hai phần đó là phần Tâm linh hay là Tinh thần và cái Vật chất. Thì cái từ chuyên môn của nhà Phật gọi là Danh và Sắc. Thì cái Sắc ở đây thì tức là Vật chất thì tùy trường hợp mà nó được phân tích. Thí dụ như mình thấy bây giờ, thế giới bây giờ người ta có thể phân tích thế giới vật chất, phân tích nó qua vật lý, qua hóa học, qua sinh học.

Còn trong Kinh Phật mình thì có rất là nhiều cách để nói về cái gọi là vật chất thì cách mà phổ biến nhất đó là bốn đại là cái nền tảng cho tất cả các thứ vật chất.

Còn nói về tinh thần, thì chúng ta biết rồi nó gồm có hai phần đó là phần thiện và phần ác.

Chính cái thiện này nè, nó mới tạo ra các cái cảnh giới và các cái chủng loại, các cảnh giới tái sinh, các cảnh giới hiện hữu và các chủng loại chúng sanh có mặt ở trong đó. Thì cái tâm thiện hay là tâm lành, tâm tốt nó tạo ra những chủng loại chúng sanh cao cấp và những cảnh giới hiện hữu an lạc.

Còn cái tâm xấu, tâm ác, tâm bất thiện nó dẫn đến những cái cảnh giới đau khổ, đọa đày, tăm tối, nó dẫn đến cái việc đầu thai vào các chủng loại chúng sanh thấp kém. Như vậy đó thì mình học về thế giới, học về vũ trụ thì tại sao mình phải học? Mình học để mình thấy rằng mọi thứ nó được cấu tạo đại khái là như vậy. Thứ nhất là mình phải biết mình là ai? mình là cái gì trong cái trời đất vũ trụ này và đã nói là tìm hiểu về bản thân thì chúng ta phải biết rõ cái cấu tạo tâm lý của mình nó ra sao. Các vị ở đây là những người đã có cái bằng đại học về các cái lãnh vực chuyên môn.

Thôi thì tạm thời trong giây phút này chúng ta thử lắng nghe Phật pháp nói gì về cái gọi là đời sống tâm linh của chúng sanh thì trong đó nó gồm có hai phần như tôi vừa nói: Tâm bất thiện, tâm ác, tâm xấu và thứ hai là Tâm lành, tâm tốt, tâm thiện.

Thì cái tâm bất thiện nó chỉ đơn giản là cái thái độ tâm lý bệnh hoạn, thái độ tâm lý bệnh hoạn như là một người đang có vấn đề về sức khỏe, thì cái thính giác, cái khứu giác, cái vị giác, cái xúc giác của họ nó có vấn đề, nó không có cảm nhận được cái thực tế trung thực, đấy. Thì ở đây một cái người mà có cái nền tảng tâm thức bất thiện nhiều đời, đại khái nói thẳng luôn đi là phạm phu thì chúng ta rất dễ bị tác động bởi ngoại trần, ngoại cảnh. Thí dụ như là do cái tiền nghiệp quá khứ mình có mặt trong cái cảnh giới nào, trong cái chủng loại chúng sanh nào và cái môi trường sống hiện tại của mình nó ra sao và thứ ba là cái khuynh hướng tâm lý của mình. Ba cái này nó cộng lại nó mới tạo ra cái thái độ nhận thức, cái thái độ tâm lý cái gọi là cảm xúc và tâm trạng khi mà chúng ta đối diện với trần cảnh, đấy, và nếu mà cái nền tảng đó là cái nền tảng bất thiện thì là khi mình đối diện trần cảnh mình sẽ dễ dàng có... không phải dễ dàng mà luôn luôn có một cái nhìn lệch lạc.

Thí dụ như cái đó thật ra mọi thứ nó hiện hữu trong cái hình thức chớp tắt, cái nguồn gốc của mọi thứ đó, cái nguồn cơn của mọi thứ đó nó chỉ là do các duyên hợp lại, các điều kiện hợp lại. Đó là cái thứ nhất.

Cái thứ hai nữa là mọi thứ nó chỉ có mặt trong một cái mô hình, trong cái cấu trúc lắp ráp tổng hợp. Và cái thứ ba, đã có rồi thì phải mất đi.

Cái thứ tư những gì mà mình thấy thích hay là ghét nó hoàn toàn là chủ quan, đấy. Nó do cái nền tảng tâm thức, nó do cái nền tảng tiền nghiệp mà bây giờ mình sinh ra trong cái hình hài trong cái thân phận, trong một hoàn cảnh, trong cái môi trường nào đó mình thích cái này, mình ghét cái kia và khi có được cái mình thích thì mình gọi nó là cái hạnh phúc, mà khi mình phải chịu đựng cái mình ghét thì mình gọi là đau khổ. Có được cái mình thích là hạnh phúc, mà không có được cái mình thích là đau khổ. Phải chịu đựng cái mình ghét đó là đau khổ mà tránh được cái mình ghét là hạnh phúc, đấy. Nếu mà định nghĩa rõ ràng như vậy thì cái hạnh phúc sướng khổ buồn vui ở đời này nó là một cái gì đó chỉ có ý nghĩa mặc định thôi, ước lệ thôi, chứ nó không có thật. Nếu mà mình biết Phật pháp và mình sống thường xuyên liên tục miên mật ở trong chánh niệm và trí tuệ thì cái mà cuộc đời nó đắng hay ngọt mình xem nó giống nhau. Nó giống như mình nhìn một chiếc lá màu xanh và nhìn một chiếc lá khô, màu xám, màu vàng, màu đen gì đó mình rất là thoải mái, mọi

chuyện mình chỉ nhìn nó đây là cái lá vàng, đây là lá khô, đây là lá xanh, đây là lá non, đây là cái trái đắng, đây là cái trái ngọt, mình nhìn nó rất là thanh thản. Đắng này mình dán lên nó rất là nhiều nhãn hiệu, rất là nhiều cái khái niệm. Khái niệm mặc định, nhãn hiệu ước lệ. Cho nên và từ đó mới có thích và ghét. Có được cái thích là mình vui, mà chịu đựng cái ghét là mình khổ. Như vậy thì tại sao mà nó ra cái nông nổi, ra cái sự tình thích và ghét đó? Là bởi vì mình đang bị bệnh phiền não, cái khẩu vị của mình nó không chính xác, cái nhìn, cái nghe, cái sờ chạm, cái ngửi của mình nó không chính xác, cái nếm của mình nó không chính xác. Nó không chính xác bởi vì nó không đúng với thực tế, lẽ ra mọi sự nó không có gì đắng, không có gì ngọt hết. Nó đang chỉ là chớp tắt thôi, còn đắng này là mình có phân biệt và trên nên cái tầng phân biệt đó mình có thích và có ghét, và từ đó đau khổ hình thành, thấy chưa. [6:51]

[23/09/2024 - 11:16 - anhlibrary]

Thì cái tâm thái mà gọi là bất bình thường đó được trong kinh gọi là điên loạn hay tâm thần “Sabbe puthujjanā ummattakā”. Tất cả phàm phu đều là những người tâm thần hết bởi vì trên một cái không có gì quan trọng thì phàm phu thay nhau mà dán lên đó những label, những nhãn hiệu, những nhãn mác, những khái niệm, những áp đặt, thế là nó có cái sự thích và ghét, nó có cái sự tương tranh giành dặt, đấu đá, mâu thuẫn, xung đột, chống trái, nó mới có cái sự theo đuổi và trốn chạy. Hễ thành công thì vui mà thất bại thì buồn, đấy, thì tâm thái đó gọi là bất thiện.

Trong bài giảng sáng nay sau khi đi một vòng ôn tập cho bà con, tôi nói qua cái chuyện thứ hai đó là cái Tâm thiện. Tâm thiện là cái gì? Nói ra cho nó ghê gớm, nào là Bát Chánh Đạo, là Thất Giác Chi, là Ngũ căn, Ngũ lực, Tứ Niệm xứ, Tứ Chánh cần, Tứ Như ý túc, nói nghe nó ớn, thập độ, thập thiện, Ba la mật tùm lum, toàn là những từ ngữ ghê gớm.

Chứ trong A Tì Đàm nói rằng bất cứ cái gì đã gọi là Thiện đâu là Thiện ở phàm, ở Thánh hữu học hay là ở phàm phu thì đều là 25 hết, 25 tâm sở tích cực, 25 tâm sở tích cực, 25 cái khía cạnh tâm lý tích cực, thí dụ như Từ Bi, Hỷ xả, kham nhẫn, bao dung, yêu thương, mát mẻ, xả bỏ, thí dụ như vậy, thì cái đó 25 cái. Thì từ cái nền 25 này nó ra tùm lum hết các cái pháp môn này, pháp môn kia nghe ghê gớm, nhưng mà phải nói thế này, nếu mà mình trải qua nhiều đời nhiều kiếp mà cái 25 đó nó được vung bời, nó được tô đắp, sung mãn đầy đủ thì mình đủ duyên chứng Thánh, tự chứng một mình hay là nhờ Thầy khai thị cũng đều là chứng. Còn nếu không, thì chí ít trong hiện tại mình cũng có cái nhìn trung thực là bởi vì mình là một người khỏe mạnh, đó. Cái lỗi tại mình nó nghe chính xác, cái con mắt mình nó nhìn chính xác, cái mũi, cái lưỡi của mình nó làm việc chính xác, cái xúc giác của mình nó làm việc chính xác là vì sao? Là vì chúng ta có một cái nền tảng tâm thức tốt, đó là nền tảng của 25 Tâm sở tích cực. Cái này bà con phải đọc sách A Tì Đàm của chúng tôi. Chúng tôi chỉ giới thiệu sách chúng tôi vì chúng tôi chịu trách nhiệm, còn sách của người khác thì không? Tôi nhắc lại lần nữa, tôi không phải dám chê ai, nhưng nó có cái này, cái từ ngữ, cái từ ngữ ở sách của tôi, tôi có cái sự cân nhắc, có cái sự chọn lọc theo cái cách của tôi cho nên tôi dám chịu trách nhiệm. Còn trường hợp ở các vị khác cũng cái chữ đó, họ có một cái chữ dịch theo kiểu của họ thì làm sao tôi chịu trách nhiệm được mà tôi dám giới thiệu, nha. Nhớ cái đó. Tại vì Việt Nam mình cho tới bây giờ vẫn chưa thống nhất với nhau những chữ dịch, thuật ngữ Phật học, cho nên phải hiểu cái đó, hồi sao thắc mắc là tại sao tôi cứ nói sách A Tì Đàm Toại Khanh là như vậy đó. Chữ dịch của mình thì mình đã có cân nhắc, đã có chọn lọc. Thí dụ như chữ “Cetanā” mình dịch theo Tàu, theo chữ xưa dịch là “tư” rất là xa lạ với người Việt, thì tôi dịch là “chủ ý”. Còn cái tác ý là lại là cũng dịch theo Tàu ngày xưa dịch sát tiếng phạn, thì tôi dịch là “cố ý”. Cố ý nghĩa là không phải vô tình. Còn chủ ý có nghĩa là cái mục đích, cái ý hướng nhắm tới cái gì là chủ ý, và cố ý là hai khác nhau rồi.

Thì chẳng hạn như vậy, là những cái chữ mà tôi cân nhắc, tôi chọn lọc, chúng tôi cân nhắc, chúng tôi chọn lọc thì chúng tôi chịu trách nhiệm, còn trường hợp như của vị khác họ dịch những chữ lạ, chẳng hạn như mới đêm nay nè, bây giờ là 8 giờ sáng bên Mỹ thì 8 giờ đêm vừa rồi có một người ở Atlanta, Georgia họ hỏi tôi Tâm Đại hành là cái Tâm gì? Tôi mới nói cho họ biết lại là nữa, học Kinh Phật mà không biết chữ gốc mà cứ ôm cái chữ dịch của người ta là chỉ có chết, có chỗ dịch là Đại Hành, có chỗ dịch là Đáo Đại, thì mình thấy nó từ tiếng Pali “mahaggata” là cái Tâm nó đưa mình đến cái cảnh giới rộng lớn. Có chỗ dịch là Đại Hành, có chỗ dịch là Đáo Đại, mệt mỏi lắm, rồi.

Thì cái Tâm thiện, tôi quay trở lại cái đề bài bữa nay, Tâm thiện là cái gì? Là cái thái độ tâm lý tích cực của một cái đời sống tâm lý khỏe mạnh, khỏe mạnh là sao? Là do cái sự huân tu, đào luyện, trau dồi, hàm dưỡng lâu đời mà mình có ít, phàm làm sao mà không có, có ít thôi, có ít cái lòng đố kỵ, ty hiềm, mình có ít cái lòng bủn xỉn, mình có ít cái lòng hờn giận, căm ghét, bất mãn, chống đối, mâu thuẫn, xung đột, mình ít có cái lòng tham chấp, bám víu, ôm ấp, dính mắc, đày. Mình là có thói quen tư duy, phản biện, thì với chừng ấy cái nền tảng tâm thức, chúng ta nhìn vấn đề nó tốt hơn, cái kiểu nhìn, cái cách nghĩ, cách nhìn, cách nhận thức, cách nhận diện, đó được gọi là Tâm thiện, chỉ vậy thôi, chỉ vậy thôi.

Thì tôi nhắc lại một cái cơ thể khỏe mạnh, một cái cơ thể khỏe mạnh, là ăn, uống, rồi nghe, nhìn rất là OK. Còn một cơ thể bệnh hoạn thì ăn, uống, nghe, nhìn có vấn đề, ù tai, mắt mờ, lưỡi đắng, mũi ngửi không được hoặc mũi ngửi ra mùi khác, thí dụ như vậy.

Còn đằng này một cơ thể khỏe mạnh, thì cái nào nó ra cái đó. Ở đây cũng vậy, một cái người có nền tảng tâm thức tốt, cái nền tảng đó ở đâu nó ra? thì tôi đã nói bao nhiêu triệu lần, phải là tiền nghiệp, do cái tiền nghiệp mà anh mới có thêm cái thứ hai là môi trường sống hiện tại đây, rồi cái thứ ba là khuynh hướng tâm lý của anh. Anh hiện giờ nè trước mắt tôi anh là một người đẹp đúng không? anh giàu có đúng không? có học vị, có bằng cấp, anh có uy tín, anh có quan hệ xã hội tốt, anh có tiếng tăm lừng lẫy đúng không? Nhưng anh mới đang hưởng quả lành. Cái quả lành đó là cái hệ quả của tâm lành quá khứ. Nhưng mà cái khả năng nhận thức của anh thì tôi không chắc, vì sao? Vì do tiền nghiệp mà bây giờ anh sanh ra trong một cái môi trường ABCF gì đó nhưng mà cái khuynh hướng tâm lý của anh thì sao. Hai người cùng giàu, đẹp, giỏi, tiếng tăm, thành tựu mọi mặt. Nhưng mà một người có khuynh hướng tâm lý là sinh tử, có khuynh hướng tâm lý là trầm luân, có khuynh hướng tâm lý là thích hiện hữu, thích hưởng thụ, thích sở hữu. Trong khi người kia thì họ cũng y chang như vậy, họ cũng có mọi thứ y chang như vậy mà cái khuynh hướng tâm lý của họ là hướng đến cái sự buông bỏ. Tôi đã nói không biết bao nhiêu lần, không biết bao nhiêu lần chúng sinh có rất nhiều hạng.

Cái hạng đầu tiên là kém nhất: chỉ biết sống bằng thể giới cảm tính, thích, ghét, buồn, vui, cái gì thích, cái gì ghét, cái gì buồn, cái gì vui, chứ còn ngoài ra anh không có biết thiện ác là sao?

Cái anh thứ hai là ảnh biết thiện ác là gì và ảnh biết làm lành lánh dữ. Nhưng mà cái nhóm hai này nè nó có hai trường hợp:

- Một là có những người cả đời tu đặc biệt là tránh ác vì họ sợ khổ. Có người cả đời tu đặc biệt là làm lành bởi vì họ thích sướng, đày, thích sướng. Mặc dù cả hai hạng người này có cùng chung một nhóm đều là làm lành lánh dữ, đều là biết nhân quả báo ứng hết, nhưng mà rõ ràng nó chia ra hai nhóm rõ ràng. Rõ ràng có người tu cả đời chủ yếu của họ là tránh cái ác, tránh cái tội, sợ tội.

Có người ham cái phước, mê cái phước, đày. Cho nên có nhiều người mình thấy họ vô chùa, nghe pháp, bố thí, phục vụ lẵng xăng vậy đó vì họ ham phước. Nhưng mà ba cái bất thiện họ không có tránh: nói xấu, nhiều chuyện, đâm thọc, ty hiềm, rồi, cứ ăn rồi cứ đi tìm chỗ này chọt, thọc gây bánh xe, đâm sau lưng thiên hạ họ làm tuốt tuốt bởi vì họ yên tâm là họ đã có làm thí chủ dâng y rồi, họ đã có cúng vài tỷ rồi, họ có hùn hạp xây dựng thiền viện, học viện rồi, cái đó là ngon lành rồi.

Còn bao nhiêu cái bất thiện họ không dòm tới, họ chỉ tập trung họ kiếm phước để họ kiếp sau sinh ra đẹp trai, con nhà giàu, học giỏi thôi, đày. Nhưng mà nó có hạng thứ hai, nó cũng làm lành lánh dữ nhưng mà cái chủ lưu, chủ đạo, chủ yếu của ảnh là ảnh tránh ác, ảnh làm phước không có nhiều, anh này làm phước yếu lắm, anh này thì ngồi thiền, nghe pháp, bố thí, phục vụ hơi bị yếu nhưng mà ảnh là giữ giới rất là giới luật rất là tinh chuyên và ảnh là tránh bao nhiêu được thì ảnh tránh, ảnh tránh được bao nhiêu cái lỗi, không nói dóc, không đâm thọc, không ty hiềm, không đố kỵ không bủn xỉn, không hại người bằng mồm, miệng lằng, lưỡi mồi là không, đó, mồm miệng rắn rít là không, đó, ảnh sợ tội. Còn anh kia là ảnh mê phước. Cái anh mà thường nếu mà mình không có học đạo mà cứ tập trung tránh tội thì không coi nặng cái chuyện tạo phước. Còn cái tay mà khoái làm phước thì cái tay đó lại không có bận tâm đến cái chuyện tránh cái tội, đó thì đương nhiên tôi phan phui ra cho hết để cho bà con thấy thì mình nên tu kiểu nào, nên tập trung tránh tội hay là tập trung tu phước hay là nên kết hợp cả hai. Thì cả cái này gom chung lại là đều là tâm thiện đều là tránh ác hay là hành thiện đều là tâm thiện. Nhưng mà Thiện nó có hai kiểu như vậy đó, rồi.

Chuyện thứ hai mà tôi cho là rất là quan trọng đó là tùy thuộc vào cái nền tảng tâm thức của chúng ta như hồi nãy tôi nói: có người thích đi lên, có người thích đi xuống, có người thích đi ra, có người thích đi vào, có người thích đi tới, có người thích đứng yên, thích thụt lùi. Thì trên cái khuynh hướng tâm lý này nè khi mình không biết Phật pháp thì miễn bàn, nghĩa là mình toàn làm chuyện tầm bậy không, hại mình hại người đời này kiếp sau, đẹp khỏi nói cái hạng này.

Nhưng mà đang nói tới cái hạng tu hành nè, cái hạng tu hành, cái hạng tu hành thì là nó tùy thuộc vào nhóm nào, nhóm đi lên hay là đi xuống cái khuynh hướng tâm lý đó, đi ra hay đi vào. Có nhiều người đi chùa vậy chứ nghe nói Niết bàn họ thấy xa lạ lắm, cái họ mong là kiếp sau sanh ra là giàu như vậy nè, đẹp như vậy, khỏe như vậy nè, tiếng tăm như vậy, thành công như vậy, chỉ mong như vậy thôi. Còn ba cái vụ chắm dứt sanh tử rồi cái gì đối với họ xa vời lắm, hoang đường lắm, hoang đường lắm, đấy. Cho nên mình thuộc về nhóm nào. Có những người tấm lòng họ rất là lành nhưng mà họ là vẫn bị cuốn hút trong vật chất, thương người lắm, quý kính Tam bảo, quý kính Đức Phật lắm lắm luôn, bản thân tu hành, muốn người khác tu hành, ghét ác như thù. Nói chung ngon lành lắm nhưng vẫn thích hưởng thụ, vẫn thích hưởng thụ thì cái thiện của người này được gọi là thiện dục giới, thiện dục giới. Cái thiện này nè nó dẫn tới cái chuyện gì ta, trở lại thân người hoặc là nhiều lắm sanh là lên các cõi dục thiên có nghĩa là làm mấy ông tiên hưởng dục, vẫn còn ăn uống, nam, nữ, yêu đương tùm lum tà la hết, vẫn còn thích âm thanh, bào sắc, hình dáng nọ này, nọ kia. Cái hạng thứ hai nó thuộc về cái nhóm mà gọi là nhằm chán vật chất, đấy, nhằm chán vật chất, nó thấy cái chuyện mà phải xài tới con mắt, phải xài tới cái lỗ tai, mũi, lưỡi rồi xúc giác anh thấy cái đó nó mệt mỏi lắm, nó tào lao, rẻ tiền, nó thấp kém lắm, thế là ảnh nhảy qua ảnh tu thiền, ảnh thích làm sao mà ngồi yên một chỗ mà cái tâm nó lắng thiệt là lắng, mát lạnh vậy, nhẹ bồng vậy đó, nhẹ bồng vậy đó, ảnh thích vậy lắm, ảnh thích được chìm trong cái cảm giác đó 1 giờ, 2 giờ, 1 ngày, 2 ngày, thích lắm rồi khi chết rồi mà với tầng thiên sơ nhị, tam, tứ thiên mà anh có được, ảnh sẽ về cái cõi mà ở đó chỉ có ngồi thiền và hào quang nó xẹt thôi, không có ăn uống, không có nam nữ, không có chuyện hưởng thụ vật chất, ảnh mê vậy. Thì cái trường hợp hai này nè được gọi là Tâm Thiện Đáo đại, Thiện của những người thích thiền, Thiện đó là Thiện Thiên, còn cái thiện hồi nãy kêu là thiện dục, còn cái thiện này gọi là Thiện thiên.

Rồi có hạng chúng sanh thứ ba là ảnh không muốn thụt lùi, không muốn đứng yên, ảnh muốn đi tới mà ảnh không muốn đi xuống mà ảnh muốn đi lên, ảnh không muốn trở vào cái dòng sinh tử mà ảnh muốn đi ra, ảnh từ chối cái sự quyến rũ của đám đông, ảnh từ chối cái sự mời gọi của đại chúng, ảnh muốn tách ra đi một mình và ảnh không có muốn quay lui cái đám đông này nữa quay lui cái vũ trụ, quay lui mọi hình thức sinh diệt, ảnh không muốn nữa, ảnh muốn là chắm dứt sanh tử 100%. Nếu quả thật trên đời này có một cái trạng thái đó ảnh nhắm đến trạng thái đó. Chỉ ảnh thấy bây giờ sống một ngàn tỷ, một trillion, ngàn tỷ năm hay 50 ngàn tỷ năm thì cũng chỉ là đói ăn khát uống chứ có được cái gì. Bậc thượng thừa họ vậy đó. Còn cái chúng sanh mà phạm phu của mình, chữ phạm có nghĩa là bình thường thì mình là do cái khuynh hướng tâm lý, cái nền tảng tâm thức nhiều đời, thích nghe, nhìn ngắm nghĩa, sờ chạm, ngửi ăn tùy thích thơm, thích ngon, thích đẹp, thích du dương, thánh thót, lãnh lót nhưng mà, nhưng đối với họ thì không. Đối với họ cái thuộc về vật chất là cái rẻ tiền, đúng, còn cái thiên định đối với họ đó chỉ là cái phương tiện để mà cái trí tuệ nó được nuôi dưỡng. Đối với họ đó thiên định đó họ không phải tu thiên để mà được hưởng ba cái vụ mà mát lạnh rồi nhẹ bồng, rồi có thần thông rồi đời non lập biển, kêu mưa gọi gió rồi chết đi về Phạm thiên rồi họ đối với họ cái đó là rác luôn, dầu là rác cao cấp cũng là rác. Còn cái việc mà hưởng thụ vật chất đó là rác mà rác có mùi, rác thực phẩm mặn, thực phẩm mặn, không phải đồ chay nha, thực phẩm mặn, thực phẩm mặn đầu tôm xương tép. Còn ba cái mà thiên định gì đó họ cũng là rác nhưng mà đó là rác lành, rác không có mùi, rác chay, rau trái củ quả thôi, nhưng cũng là rác. Họ mới lấy cái rau, trái củ quả đó làm cái phân bón để mà họ trồng cái cây Bồ Đề tuệ giác, đó, chứ họ không có chết ở trong. Trong khi phạm phu mình chỉ có hai nhóm thôi:

- Nhóm một là chìm sâu trong đầu tôm xương tép, hôi rình.

- Còn nhóm hai là hoa lá cành, nhưng hoa nào cũng héo, lá nào rồi cũng khô và rụng. Nó sạch hơn cái đầu tôm xương tép, đúng. Nhưng mà trong cách nhìn người cầu giải thoát nó vẫn là rác, rác sạch, rác lành thế thôi. Họ mới lấy cái rác lành này nè họ trồng cây Bồ đề, họ vun xới cây Bồ đề tuệ giác để làm chi? để khi mà thành tựu cái trí tuệ giác ngộ họ thấy được các điều sau đây:

- Một mọi thứ ở đời do duyên mà có do các điều kiện mà hình thành.
- Thứ hai mọi hình thành nó đều ở trong cái cấu trúc của một khối tổng hợp, không có gì là một, không có gì là pure, không có gì là là solide, không có gì là massive.
- Thứ ba khối tổng hợp nào cũng do duyên mà có và khi đã có rồi đều phải mất đi.
- Thứ tư họ thấy rằng là tất cả những gì gọi là hạnh phúc và đau khổ đều do hiểu nhầm mà ra, tại sao gọi là nhầm? là bởi vì tùy thuộc vào cái tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý và môi trường sống mà đời này sinh ra ta thích cái gì, ta ghét cái gì. Khi có được cái ta thích ta gọi đó là hạnh phúc, khi mà không có cái ta thích ta gọi đó là đau khổ. Khi mà phải chịu đựng cái mình ghét mình gọi đó là đau khổ mà khi né được cái mình ghét mình bèn gọi nó là hạnh phúc, họ hiểu rất rõ cái hạnh phúc và đau khổ nó chỉ là sự tưởng nhầm của một cái thằng khùng, yeah, một thằng khùng, đấy, mục đích của mình là mình trồng cây Bồ Đề Tuệ giác để mình thấy cái đó mà ở đây nó có hai cái thấy:

Cái thấy một là cái thấy này giờ mới nói đó mà nó gồm có hai trường hợp:

Một là cái thấy của người có thiên có đặc thiên, đấy, cái thấy của nó đã đời lắm nó đã đời lắm, nó thấy có một người lớn, cái thấy của một nhà khoa học, cái thấy của một người trưởng thành, cái thấy thực chứng, thực nghiệm. Còn cái thấy thứ hai là cái thấy của cái anh mà không có tu thiên thì nó mang tính mảy mò, nó lảm cẩm lảm thì cũng thấy, đặc đạo thì phải thấy giống nhau nha, phải thấy nhưng mà cái thấy của cái người thiếu điều kiện, thiếu phương tiện, người ta có telescope, viễn vọng kính, rồi người ta có microscope là kính hiển vi rồi người ta có cái phòng Lab, người ta có các cái phương tiện thí nghiệm, thử nghiệm, còn mình là chơi tay không bắt cướp, đấy, mình là tay không bắt cướp có nghĩa là rán lấy công làm lời, mảy mò, tởm, tởm, tởm, tởm moi cho ra, cuối cùng cũng thấy nhưng mà nó cực, cực lắm. Khi mình thấy là tìm hiểu một cái giống lúa hay là một cái giống cây ở miền Tây Nam bộ, một cái anh mà anh là kỹ sư nông lâm, anh có cái phòng thí nghiệm mà anh có được những sự hỗ trợ của những đồng nghiệp thì công việc nó chạy. Còn nếu mình là một nông dân không biết chữ thì thôi nó mệt lắm thì cuối cùng cũng tìm ra, tìm sao không ra được. Mấy người nông dân họ cũng phải tìm ra họ mới có chuyện trồng lúa thành công chứ, đấy. Rồi họ cũng có những vườn cây ăn trái họ cũng phải thí nghiệm thành công chứ, nhưng họ tuyệt nhiên họ không có được cái kiến thức chuyên môn của một kỹ sư nông lâm. Họ cũng không có được những cái phương tiện, những cái điều kiện nghiên cứu khoa học là chuyên nghiệp cho nên nó có phần vất vả hơn, đấy. Chỉ vậy thôi. Cái trí tuệ, gọi là trí tuệ giác, cây Bồ đề Tuệ giác có hai trường hợp của cái anh mà có đặc thiên, lấy thiên đó làm phương tiện, làm điều kiện để nghiên cứu, để quán chiếu.

Còn cái thứ hai nữa là cái cây Tuệ giác này do một cái anh thiếu tầm lum điều kiện hết, tùy duyên tôi nói cũng được, cũng được, nhưng mà dĩ nhiên nó có cái hạn chế nhất định, đấy, có cái hạn chế nhất định trong cái điều kiện làm việc của anh.

Sáng nay tôi giảng bài Tâm thiện là tôi nói cái gì? Tôi muốn nói rằng mỗi một cái phút giây trôi qua tùy thuộc vào cái chuyện chúng ta nghe được cái gì, học được cái gì, đọc được cái gì, tư duy được cái gì, thực tập được cái gì. Thì chính những cái gì gì đó đó nó mới hình thành nên một cái nền tảng tâm thức sau này nó cho phép mình có một cái thái độ tâm lý ra sao trước sáu trần. Còn đấng này anh đi chùa mấy chục năm, anh luân hồi bao nhiêu ngàn tỷ kiếp mà Phật pháp anh không học, anh đến Phật pháp toàn là đi dè bieu, tỵ hiềm, đồ kỵ, chăm chọc, thọc gậy bánh xe, hèn hạ, nhỏ mọn, ti tiện, thì không khá, không khá, cái Ba la mật nó không cho phép, mà nói thẳng ra anh cũng không có cần biết người ta nói cái gì, anh chỉ biết con người đó là con người anh ghét, anh coi thường thôi thí dụ như vậy. Cuốn sách đó là của một người anh không thích, phải không, có nghĩa là chưa gì hết mà mình quan sát cái trần cảnh nó thông qua một cái màn lọc của cái quan điểm tật nguyên và chủ quan, thiên kiến, thiên kiến, thiên kiến, đấy, thiên kiến, một chiều, lè trái thì trường hợp đó là không khá. Nếu mà mình biết Phật pháp mà mình còn tệ như vậy, nói gì là mình không biết Phật pháp. Thì ở cả hai trường hợp này nó dẫn đến cái gì? Nó dẫn đến cái chuyện là nó cho ra mình là một cái nhìn tật nguyên, bệnh hoạn.

Còn Tâm thiện là gì? Tâm thiện là đầu biết Phật pháp hay không biết Phật pháp mình luôn luôn cứ thẳng đường mà đi, lựa đường chánh mà bước thì với cái lộ trình đó chúng ta mới hy vọng có được một cái nền tảng tâm thức, một cái thái độ nhận thức lành mạnh và hữu ích. Cái hữu ích này rất là quan trọng.

Anh sống làm sao mà cái lời anh nói ra nó lợi ích cho anh và cho người khác. Anh sống làm sao mà mỗi cái tư duy của anh nó có lợi cho anh và nó có lợi cho người khác. Khi anh còn phàm, khi anh còn phàm, tôi không trách cái chuyện mà anh có những bê bối, đúng. Nhưng mà, tôi nói quyết tẹt luôn, anh bê bối cái gì sau 15 phút anh làm ơn anh quay lại đường chánh đùm tôi. Anh đừng có tiếp tục mà kéo dài suốt ngày, suốt tháng, suốt năm và suốt đời. Đó là một.

Thứ hai, anh bậy mà anh biết anh bậy vẫn tốt hơn là anh bậy mà anh không biết anh bậy. Còn cái chuyện mà hỏi tại sao mà anh biết như vậy mà anh không có sạch 100%: căn cơ, căn cơ. Không phải tất cả những người biết cái đó họ đều là được điểm 10 hết đâu quý vị, sai. Ai trong chúng ta, ai trong chúng ta 18 tuổi trở lên không biết rằng sống vệ sinh là tốt. Ai? Ai trong chúng ta không bị tâm thần, không bị lú lẫn, không bị say rượu mà lại trên 18 tuổi, mà lại không biết điều đó, không biết sống lành mạnh, sống sạch sẽ, sống vệ sinh là tốt, ai ai không biết. Nhưng, cái nhưng này mới quan trọng, có mấy kẻ mà thích dọn dẹp, thích vệ sinh, thích thường xuyên gọi là dọn dẹp gọn gàng, phòng ốc, nhà cửa, vườn tược, đất đai. Ai, có được mấy ai, mấy ai, tôi đã từng tới bao nhiêu chùa rồi. Người thì một rừng mà chùa thì vẫn cứ bày, chùa đó. Còn nhà Phật tử thì sao? Y chang như vậy thôi, ra đường thì bóng bẩy, lượn lờ, lấp lánh lung linh và lộng lẫy, về tới nhà của họ, trời đất bước vô cửa 108 đôi dép phải trái trộn lẫn vào nhau chắt trước nhà, bước vô trong phòng khách họ phải phải cho mình ngồi xuống, nhìn vô chung quanh tôi chóng mặt luôn mà nhà thì đàn bà một ghe, không ai biết dọn hết. Trong khi ai cũng biết, biết hết, biết hết, biết là vệ sinh sạch sẽ, gọn gàng ngăn nắp là tốt. Bước vô nhà tắm của họ, mình đi toilet trong vòng 3 phút mình muốn chết luôn vậy đó. Nó treo tùm lum trong đó rồi ba cái dầu gội đầu, mình không muốn nhìn mình cũng phải thấy, phấn son chất đầy, cái còn xài không hết đã hết, hết hay còn nó vớt đầy trong đó, này giờ tôi cố ý tôi đi lạc đề để tôi nói cái gì? Tất cả những cái kẻ bày bày đó tuyệt đối đều biết rất rõ, gọn gàng là tốt, ngăn nắp là tốt, sạch sẽ là tốt, vệ sinh là tốt. Tất cả đều biết, nhưng mấy ai được như vậy. Phật pháp y chang như thế thôi. Có mấy ai trong cuộc đời này mà có ứng dụng triệt để tất cả những kiến thức về y và dược, được mấy người, được mấy người, tin tưởng, hiểu biết và áp dụng triệt để các nguyên tắc y học và dược học, có bao nhiêu người, có bao nhiêu người, có chứ không phải không đâu, nhiều lắm, nhưng mà trong cái đám có đó thì được 90%, 95%, 70%, 60%, 50% thì tất cả này giờ tôi nói cái gì? Cái thiện. Thiện nó có nhiều kiểu lắm. Thiện của người đi lên, đi xuống, đi vào, đi ra, đi tới, thụt lùi hoặc đứng yên. Cái Thiện của một người chỉ biết nghĩ tới mình, cái Thiện của một người biết nghĩ đến người khác, cái Thiện của một người chỉ biết có chuyện đời này không mặn mà lắm chuyện sinh tử.

Có người biết nghĩ chuyện xa, có một cái nhìn về viễn tượng, viễn ảnh, có. Có những người có cái tầm nhìn xa, có người có cái tầm nhìn gần cũng đều là Thiện hết thì tùy thích. Mình muốn chọn cái nào là mình chọn. Nhưng tôi chốt lại bài giảng sáng nay đó là: nếu tự thân không có khả năng phân biệt phải chọn lọc cái gì nên và không nên trong cái điều mình nói và mình tư duy thì làm ơn mở cái lòng mình ra để mà học, đọc từ thiên hạ và nên nhớ càng khách quan càng trung thực thì cái mình nhận được hữu hiệu và hữu ích. Còn nếu, chưa gì hết mà mình đóng khung không chịu học đó là cái sai. Mà khi học lại học bằng cái tâm thái chủ quan lại cũng sai tập hai. Trong một bài giảng vừa rồi của chúng tôi tại Mỹ ở Houston tôi có nói cái điều đại kỵ của người Phật tử là đừng có sống bằng cái tâm thức của cái chậu bonsai, tôi gọi là tâm thức bonsai và tâm thức loài nhím, đó là đại kỵ. Tâm thức bonsai là sao? Trời cao đất rộng, đất đai mênh mông nhưng mà mình chỉ có thể lớn lên trong một cái chậu đất nhỏ xíu xíu và cũng đúng ngày đúng tháng ra hoa kết trái và cứ tưởng vậy là hay nhưng thật ra mình là một cái phiến bản tật nguyên của thiên nhiên và vũ trụ, đấy. Đó là tâm thức bonsai, mà đa phần chúng ta là tâm thức bonsai, bố thí ba mớ, học hành ba mớ, giữ giới ba mớ, hành thiền ba mớ, đấy, là thấy đủ rồi. Đó là tâm thức bonsai.

Cái thứ hai cũng cần tránh đó là tâm thức của loài nhím là sao? Các vị thấy rắn, hổ nó còn sống vào nhau, sư tử, cọp, beo nó còn ôm nó đùa nhau, chứ có ai thấy mấy con nhím mà nó giỡn với nhau, làm gì có, làm gì có là bởi vì mỗi đứa nó là một cái tuyến phòng thủ, mỗi đứa là một trái cầu gai chống trái mâu thuẫn xung đột nội tại, tự thân nó đã là một sự chống trái, mâu thuẫn và xung đột đối với thiên hạ chung quanh, trời đất chung quanh, đồng loại với nhau mà tụi nó không có thể ôm nhau được thì nói gì là cái giống loài khác. Đa phần chúng ta đều sống trong cuộc đời này bằng tâm thức bonsai và tâm thức loài nhím là vậy đó. Tự thân thì hải lòng quá sớm với những thứ mình có.

Và đối với cuộc đời, mình là một con nhím xù lông luôn luôn chống trái, mâu thuẫn và xung đột. Như vậy cái thiện của mình tự nhiên, nó đương nhiên, tất nhiên, cố nhiên và dĩ nhiên, mặc nhiên, đầy, nhớ. Sáng nay tôi nói về cái thiện là như vậy đó, ít thôi mà mong rằng đây là cái nền tảng để bà con về chiêm nghiệm và tư duy. Tôi xài từ trong nước tôi trả lại trong nước. Chúc các vị một ngày vui.